

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма «Корпоративні фінанси»
Рік навчання 2, семестр 4
Форма навчання - денна
Кількість кредитів ЄКТС 5
Мова викладання - українська

Лектор курсу

к. е. н., доцент кафедри
фінансів Стороженко О.О.
(044) 527-85-50
9650120@ukr.net

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/index.php?categoryid=189&browse=courses&perpage=20&page=1>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Фінанси підприємств»: набуття та закріплення практичних навичок щодо формування та використання фінансових ресурсів у процесі фінансово-господарської діяльності підприємства, навчити майбутніх фахівців вправно орієнтуватися та приймати відповідні управлінські рішення щодо фінансування суб'єктів підприємницької діяльності в рамках, визначених в Україні нормами фінансового законодавства.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність працювати автономно.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у

сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК12. Здатність формувати та приймати фахові рішення у сфері фінансів суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

СК13. Здатність системно оцінювати фінансові показники для обґрунтування ефективних управлінських рішень на підприємстві

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері

фінансів, банківської справи та страхування.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПР24. Знати і вміти застосовувати на практиці методи та інструменти ідентифікації та розв'язання проблем в сфері корпоративних фінансів.

ПР25. Виявляти резерви підвищення ефективності управління корпоративними фінансами підприємства

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Годин и (лекції/ практи чні)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
1	2	3	4	5
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Грошові розрахунки і грошові надходження підприємств				
Тема 1. Основи фінансів підприємств	2/2	Знати 1. Сутність фінансів підприємств, їх ознаки та функції. 2. Об'єкти та суб'єкти фінансових відносин підприємства; грошові відносини підприємств з різними ланками фінансової системи. 3. Специфіка галузі сільського господарства та її вплив на організацію фінансів підприємств. 4. Принципи організації фінансів підприємств. 5. Розрахунок коефіцієнтів самофінансування. Вміти Розрахувати коефіцієнт самофінансування	Написання есе (тема: у чому доцільність здобутих знань з дисципліни фінанси підприємств щодо ефективного фінансування та розвитку бізнесу)	

Тема 2. Грошовий оборот та сфери застосування готівкових і безготівкових розрахунків на підприємстві	2/2	Знати Принципи здійснення безготівкових розрахунків. Порядок проведення касових операцій Порядок відкриття рахунків в банку Вміти Проводити - Розрахунки акредитивами, вексельною формою розрахунків, Чеками Розрізнити платіжне доручення і платіжну вимогу-доручення. Використовувати облікове дисконтування при застосуванні механізму простого та складного нарахування процентів	Розв'язок задач	
Тема 3. Зміна вартості платежів в часовому інтервалі	2/2	Знати Фактори, що впливають на зміну вартості грошей з часом, теперішню і майбутню вартість грошей. Вміти Нараховувати прості і складні відсотки Розуміти Взаємозв'язок між звичайною та обліковою процентними ставками. Застосовувати Фінансову рента та механізм її обчислення	Розв'язок задач	
Тема 4. Грошові потоки, доходи і витрати підприємств	2/4	Знати Що таке грошові надходження підприємства? Класифікацію грошових потоків підприємства. Розрізнити Внутрішні та зовнішні джерела грошових надходжень. Вміти Планувати виручку на підприємстві, розподіляти виручку на підприємстві. Аналізувати Грошові потоки від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства.	Розв'язок задач	
Модуль 2				
Формування фінансових результатів господарювання та організація оборотних засобів на підприємстві				

Тема 5. Формування і розподіл прибутку	2/2	<p>Знати Економічну сутність прибутку підприємства.</p> <p>Аналізувати Фактори, що впливають на величину прибутку. Розрізняти Види прибутку підприємства. Розраховувати та аналізувати Фінансові результати від різних видів діяльності Показники ефективності господарської діяльності Шляхи збільшення прибутковості підприємства. Володіти інструментарієм Розподілу прибутку на підприємстві.</p>	Розв'язок задач	
Тема 6. Оподаткування підприємств	2/2	<p>Знати Побудову системи оподаткування підприємств в Україні Прямі, непрямі податки Оподаткування прибутку підприємств: сутність і ставки. Характеристику ЄП 4 групи та особливості його застосування в аграрному секторі економіки (Четверта група платників єдиного податку: умови, що необхідні для отримання статусу платника єдиного податку сільгосп підприємствами, особливості застосування) Сутність податку на додану вартість.</p> <p>Розуміти Механізм сплати ПДВ. Вплив ПДВ на фінансовий стан підприємства.</p> <p>Розрахувати Податок на прибуток, ПДВ, ЄП 4 групи, Акциз</p>	Розв'язок задач	
Тема 7. Фінансові аспекти формування та руху оборотних активів	3/3	<p>Розуміти Сутність і склад оборотних засобів. Особливості кругообороту оборотних засобів в сільському господарстві</p> <p>Знати Класифікацію оборотних засобів. Джерела формування оборотних засобів.</p> <p>Розраховувати та аналізувати Нормування оборотних засобів. Визначення потреби в оборотних засобах. Показники ефективності використання оборотних засобів.</p>	Розв'язок задач	

Тема 8. Кредитування господарської діяльності агропромислових підприємств	2/2	<p>Розуміти Необхідність та сутність кредитування підприємств.</p> <p>Знати Різновиди короткострокових кредитів. Структуру кредитного договору. Методику оцінки кредитоспроможності підприємства. Порядок погашення банківського кредиту підприємством. Механізм пільгового кредитування аграрних підприємств. Комерційне кредитування.</p> <p>Розраховувати та аналізувати Розрахунок потреби в короткостроковому та довгостроковому кредиті.</p>	Розв'язок задач	
Модуль 3				
Фінансування основних засобів, фінансовий стан, фінансове планування та фінансова санація підприємств				
Тема 9. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	3/3	<p>Розуміти Сутність основних засобів та їх відтворення.</p> <p>Знати Норми амортизації. Методи нарахування амортизаційних відрахувань.</p> <p>Розраховувати та аналізувати Показники стану та ефективності використання основних засобів. Знос і амортизацію основних засобів. Джерела і порядок фінансування капітальних вкладень</p>	Розв'язок задач	
Тема 10. Фінансове планування на підприємстві	3/3	<p>Розуміти Роль фінансового планування на підприємстві в умовах ринку. Сутність фінансового прогнозування. Мету і завдання фінансового планування. Знати Зміст фінансового плану та порядок його складання. Значення оперативного фінансового планування. Вміти Побудувати - фінансову стратегію підприємства. Скласти платіжний календар</p>	Розв'язок задач	
Тема 11. Комплексна оцінка фінансового стану	3/2	<p>Розуміти Що таке фінансовий стан підприємства Необхідність здійснення оцінки фінансового стану підприємства.</p>	Розв'язок задач	

підприємства		Знати Мету і основні завдання аналізу фінансового стану. Методи оцінки фінансового стану Розраховувати і аналізувати Показники майнового стану підприємства. Показники ліквідності та платоспроможності підприємства. Показники фінансової стійкості підприємства. Показники ділової активності підприємства. Показники рентабельності або прибутковості підприємства Показники оцінки акціонерного капіталу. Показники загальної оцінки фінансового стану.		
Тема 12. Фінансова санація та банкрутство підприємств	3/2	Розуміти Економічну сутність фінансової санації підприємства. Фактори, що спричиняють фінансову кризу на підприємстві. Знати Сутність санаційного аудиту та етапи його проведення. Фінансові джерела санації підприємств. Застосовувати Класична модель фінансової санації. Складати План санації. Проводити Санаційний аудит	Розв'язок задач	
Курсова робота з фінансів підприємств				
Екзамен				30
Всього за курс				150

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перекладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу, відсутність плагіату обов'язкова
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бедриниць М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури. 2018. 292 с.
3. Каламбет С.В., Іванов С.В., Півняк Ю.В. Фінанси підприємств. Практикум: Навч. посіб. Дніпропетровськ: ДНІПРО. 2020. 240 с.
4. Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.П., Чубка О.М. Фінанси підприємств. Підручник. К.: Видавничий дім «Кондор». 2020. 340 с.
7. Лемішко О.О. Теоретико-концептуальний базис та напрями удосконалення фінансової політики відтворення капіталу в агросекторі: монографія. Київ: НУБіП України. 2021. 620 с.
9. Любенко Н.М. Фінанси підприємств: навч. Посібник. К.: Центр учбової літератури. 2019. 262 с.
10. Сокуренько В.В., Швець Д.В., Бортник С. М., Ткаченко С.О. Фінанси підприємств: підручник. Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид., допов. та перероб. Харків: ХНУВС. 2022. 292 с.
11. Стороженко О.О. Теоретичні аспекти формування, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємств в сучасних умовах. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». Херсон. 2018. Випуск 29/2018. С. 133-137.
12. Чмерук Г.Г., Стороженко О.О. Сутність та визначення фінансових відносин суб'єктів господарювання. Наукового-виробничий журнал «Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво». 2018. № 5 (104). С.91-100.
13. Чмерук Г.Г., Стороженко О.О. Трансформація фінансових відносин суб'єктів господарювання. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2019. № 34 (104). С. 129-134.
14. Чмерук Г.Г., Стороженко О.О. Специфіка організації економічних відносин суб'єктів господарювання в умовах цифровізації економіки. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку. Одеса. 2020. Випуск 39/2020. С. 409-417

Інформаційні ресурси

1. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
3. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
4. Офіційний веб-сайт Державної митної служби України. – Режим доступу: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>.
5. Офіційний портал Державної податкової служби України. – Режим доступу: <http://sts.gov.ua/>.
6. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
7. Офіційний веб-сайт Державної фінансової інспекції України. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.
8. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.
9. Офіційний веб-сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>.
10. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. – Режим доступу: <http://www.mlsp.gov.ua>.
11. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>.